

Merve ÖZTÜRK

**TÜRK PARLAMENTO TARİHİNDE
HIZ VE ETKİNLİK SORUNU**

onikilevha
KURUMSAL YAKLAŞIM VE ETKİNLİKLER

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR.....	IX
TABLolar DİZİNİ.....	XI
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE: PARLAMENTO İŞLEYİŞİNDE HIZ VE ETKİNLİK SORUNU / PARLAMENTER DEMOKRASİNİN KRİZİ

I. Hız, Etkinlik ve Verimlilik Kavramları ile Modern Parlamentoların Etkinliği.....	5
A. Kavramsal Çerçeve	5
B. Parlamentonun Etkinliği	9
1. Modernleşme ve Kurumsallaşma Süreci ile Parlamento	11
2. Siyasal Karar Alma Süreci ve Parlamento.....	13
3. Yürütme ile İlişkisi Bakımından Parlamento	15
II. Parlamenter Demokrasinin Krizi	20
A. Demokrasi ve Parlametarizm	20
B. Parlamenter Demokrasinin Krizi: Geleneksel Yaklaşım	24

C. Parlamenter Demokrasinin Krizi: Modern Yaklaşım.....	27
1. Parlamenterizmin Ulus Devlet ve Büyük Şirketler ile İlişkisi	27
2. Etik ve Teknik Parlamentolar	30
3. Popülist Siyasal Liderler.....	32
4. Yasama ve Yargı İlişkileri.....	32

İKİNCİ BÖLÜM
OSMANLI-TÜRK PARLAMENTO
TARİHİNDE MECLİS İÇTÜZÜĞÜNÜN
DÖNÜŞÜMÜ: HIZ VE ETKİNLİK
ARAYIŞLARI

I. 1973 TBMM İçtüzüğü'nden Önceki Durum	37
A. 13 Mayıs 1877 Heyet-i Mebusan Nizamname-i Dâhilisi.....	39
B. 2 Mayıs 1927 tarihli TBMM Dahilî Nizamnamesi.....	52
C. 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı TBMM İçtüzüğü	69
II. Rasyonelleştirilmiş Parlamenterizm Teknikleri ve Türk Parlamentosunda Hız Sorunu	81
A. 1982 Anayasası ve Rasyonelleştirilmiş Parlamenterizm	82
B. Parlamento Faaliyetlerinin Hızlandırılması Bağlamında 1996 Yılı ve Sonrası İçtüzük Değişiklikleri.....	86
III. Türk Parlamenter Demokrasisinde İktidar-Muhalefet Dengesi Bağlamında İçtüzük Değişikliklerinin Anlamı	103

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
PARLAMENTO İŞLEYİŞİNİN
ETKİNLİĞİNE VE HIZINA YÖNELİK
SİYASAL REFORMLAR VE TBMM
UYGULAMALARI

I. TBMM'de Kurumsal ve Siyasal Dönüşüm.....	108
---	-----

A. Meclis Yapısı: Çift Meclis ve Tek Meclis Yapısı	108
B. Meclis Faaliyetlerinin Siyasi Parti Grupları Temelinde Örgütlenmesi.....	116
C. Siyasi Parti İttifakı.....	123
D. Danışma Kurulu: Gündem ve Uzlaşma.....	128
E. Özel Yasama Yöntemleri.....	133
II. Analiz: 19 ila 26'ncı Yasama Dönemlerinde Kabul Edilen Kanunların Genel Kurul'da Görüşülme Hızının Ölçümü	148
SONUÇ	155
KAYNAKÇA	165